

พหุทัศน์ว่าด้วย"น้ำ"- นโยบายและปฏิบัติการของไทยและนานาชาติ

ร่วมจัดโดย

ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว

ศูนย์ภูมิภาคด้านสังคมศาสตร์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มีล่ามแปลภาษาไทย-อังกฤษ

วันอังคารที่ 31 พฤษภาคม 2565 เวลา 9.00 - 16.45 เข้าร่วมงานเสวนาออนไลน์ได้ที่

<https://chula.zoom.us/j/95373038221?pwd=VGVsSnpVWTJWWSyOzNiMko2NC9WUT09>

Meeting ID: 953 7303 8221 Password: 150026

ในอดีตจนถึงปัจจุบัน แม่น้ำเป็นองค์ประกอบสำคัญในวัฒนธรรมชุมชนในชนบทและการดำรงชีวิตในประเทศไทย รวมถึงการทำเกษตร การประมง และการเก็บเกี่ยวทรัพยากรจากทางน้ำและพื้นที่ชุ่มน้ำ รวมถึงการคมนาคม ในหลายทศวรรษที่ผ่านมา แม่น้ำในไทยได้เปลี่ยนแปลงไปเพราะการเร่งกระบวนการสร้างความทันสมัยทางเศรษฐกิจ รวมถึงการก่อสร้างและการดำเนินงานโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำขนาดใหญ่ เช่น โครงการชลประทานและเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำ เพื่อตอบสนองความต้องการที่เพิ่มมากขึ้นของมนุษย์ในการใช้น้ำเพื่อการเกษตร อุตสาหกรรม ไฟฟ้าพลังน้ำ และการบริโภคภายในประเทศ โครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับน้ำขนาดใหญ่เหล่านี้ได้เข้ามาเปลี่ยนแหล่งน้ำในชุมชนให้กลายเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ซึ่งแม้โครงการจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่บางส่วนแต่ก็เป็นอันตรายต่อคนอีกกลุ่มหนึ่งด้วยเช่นกัน ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยังรวมถึงการกักกั้นน้ำ เนื่องจากแนวทางการกักกั้นน้ำแลชุมชนก่อนหน้านี้ถูกแทนที่ด้วยการจัดการแบบรวมศูนย์ในลุ่มน้ำและในระดับชาติ

กระนั้น ความยากลำบากในการคืนแม่น้ำที่ดีและการพัฒนาที่ยั่งยืนไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้นหากแต่เกิดขึ้นทั่วโลก เนื่องจากความท้าทายในเรื่องที่เกี่ยวกับแม่น้ำเป็นสิ่งที่ลึกซึ้ง ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่สถานการณ์ที่ความหลากหลายทางชีวภาพลดลงเนื่องจากระบบแม่น้ำมีการปรับเปลี่ยนมากขึ้น ไปจนถึงสถานการณ์ที่คุณภาพน้ำลดลงอันเนื่องมาจากกิจกรรมของมนุษย์ที่ก่อมลพิษ ไปจนถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ด้วยเหตุนี้เอง การวิจัยทางวิชาการและภาคประชาสังคมในระยะหลังนี้เฉพาะที่ดำเนินการในประเทศไทยจึงให้ความสนใจกับการที่โลกทัศน์หลายมุมมองที่ต้องการสนับสนุนวิสัยทัศน์ที่ตัดกัน

สำหรับแม่น้ำและบทบาทของพวกเขาใน 'การพัฒนา' ซึ่งสิ่งนี้เองยังสะท้อนให้เห็นถึงการยอมรับความหมาย และคุณค่าอันหลากหลายของแม่น้ำที่เพิ่มขึ้นทั่วโลก และ มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการน้ำ และการสร้างนโยบายที่สามารถบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืนและมีความเป็นธรรม ซึ่งการวิจัยเหล่านี้มีตั้งแต่ต้นนโยบาย 'น้ำ-อาหาร-พลังงาน nexus' ไปจนถึงการตระหนักถึง 'สิทธิของแม่น้ำ'

วัตถุประสงค์ของการสัมมนานี้คือเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้จากงานวิจัยเกี่ยวกับนโยบายและปฏิบัติการเกี่ยวกับน้ำ และผลกระทบโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนในประเทศไทย และ เพื่อนำเอาข้อค้นพบจากงานวิจัยในประเทศไทยมารวมอภิปรายในเชิงการเพื่อหาทางออกใหม่โดยใช้บริบทการคิดเกี่ยวกับน้ำที่อยู่ทีนอกเหนือจากประเทศไทย

รายละเอียด

9:00 – 9:10 น.	<p>กล่าวต้อนรับ</p> <p>ศาสตราจารย์สุริชัย หวันแก้ว ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
9:10 – 10:25 น.	<p>ทำความเข้าใจธรรมาภิบาลน้ำในไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> ● นิเวศวิทยาสตรีนิยมของธรรมาภิบาลน้ำในไทย รองศาสตราจารย์ ดร.กนกวรรณ มะโนรมย์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ● ทบทวนและปรับขยาย “the river commons” ในประเทศไทย และลุ่มแม่น้ำโขง ศาสตราจารย์ฟิลลิป เฮิร์ช, มหาวิทยาลัยซิดนีย์ ● พหุทัศน์และความขัดแย้งเกี่ยวกับน้ำในประเทศไทย: ภาพรวม อาจารย์จิตราภรณ์ สมยานนทนากุล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ● การเมืองของภาววิทยาของน้ำในภาคเหนือของประเทศไทย การวิเคราะห์ผ่านมุมมองความสัมพันธ์ของน้ำกับสังคม นายเทียนชัย สุริมาศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย <p>ผู้นำการเสวนา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยธิดา เรืองรัมย์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
10:25 – 10:45 น.	พัก
10:45 – 12:00 น.	ธรรมาภิบาลน้ำร่วมสมัยของไทย: บทเรียนและหนทางสู่อนาคต

	<ul style="list-style-type: none"> ● การเมืองเรื่องธรรมาภิบาลน้ำในการจัดการน้ำชุมชน: บทเรียนจากภาคปฏิบัติของชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดสุรินทร์และเชียงราย ประเทศไทย อ.ดร.ยุพเยาว์ โตศิริ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อ.ดร. ชวนพิศ จารัตน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อาจารย์สีบสกุล กิจนุกร สำนักวิชานวัตกรรมสังคม ม.แม่ฟ้าหลวง ● สิทธิมนุษยชนที่จะเข้าถึงทรัพยากรน้ำเพื่อการดำรงชีวิต: กรณีศึกษาพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ดร.สมนึก จงมีวดีน EEC Watch ดร.จักรพันธ์ นาน่วม คณะวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ ม.บูรพา วิทยาเขตสระแก้ว ● ธรรมาภิบาลน้ำและเสียงของชุมชน: กรณีโครงการผันน้ำยาม ผศ.ดร. มาลี สิทธิเกรียงไกร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นายเทียนชัย สุริมาศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ● Not only Anti-dam: Simplistic Rendering of Complex Salween Communities in Their Negotiation for Development in Thailand ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพบูลย์ เสงสุวรรณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ <p>ผู้ดำเนินการเสวนา: อาจารย์ ดร. เลิศชาย ศิริชัย อดีตคณบดีสำนักศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, นักวิชาการอิสระ</p>
11:40 – 12:00 น.	ช่วงถาม-ตอบ
12:00 – 13:00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13:00 – 14:30 น.	<p>ระบบธรรมาภิบาลน้ำของไทยในบริบทความรู้ในระดับโลก</p> <ul style="list-style-type: none"> ● 'การปิด' ลุ่มน้ำเจ้าพระยา เหตุใดจึงต้องเปลี่ยนความคิด Prof. Francois Molle, Institut de Recherche pour le Développement ● จาก IWRM สู่ Nexus Water-Food-Energy: ไვნ์เก่าในขวดใหม่ Dr. Dipak Gyawali, Pragya (Academician), Nepal Academy of Science and Technology (NAST)

	<ul style="list-style-type: none"> ● ธรรมาภิบาลภัยพิบัติ น้ำ และการเมืองต่างระดับของการกระจายอำนาจที่ไม่สมบูรณ์ในประเทศไทย Asst. Prof. Dr Danny Marks, School of Law and Government, Dublin City University <p>ผู้ดำเนินการเสวนา: รองศาสตราจารย์ ดร.คณินิจ ศรีบัวเอี่ยม คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
14:30 – 14:50 น.	พัก
14:50 – 16:00 น.	<p>ก้าวต่อไปของนโยบายน้ำของประเทศไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> ● คุณอรรถพงษ์ ฉันทานุมัติ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ● ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิตางค์ ฟิลัยหล้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ● ดร. ชญานิศ กฤตสุทธาชีวะ สถาบันสิ่งแวดล้อมสต็อกโฮล์ม Stockholm Environment Institute-Asia <p>ผู้ดำเนินการเสวนา: อาจารย์ ดร. ชยันต์ วรรณระภูติ ศูนย์ภูมิภาคเพื่อสังคมศาสตร์ และการพัฒนาที่ยั่งยืน คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่</p>
16:00 – 16:30 น.	ช่วงถาม-ตอบ
16:30 – 16:45 น.	<p>กล่าวปิดเวทีวิชาการ</p> <p>ศาสตราจารย์สุริชัย หวันแก้ว ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>